

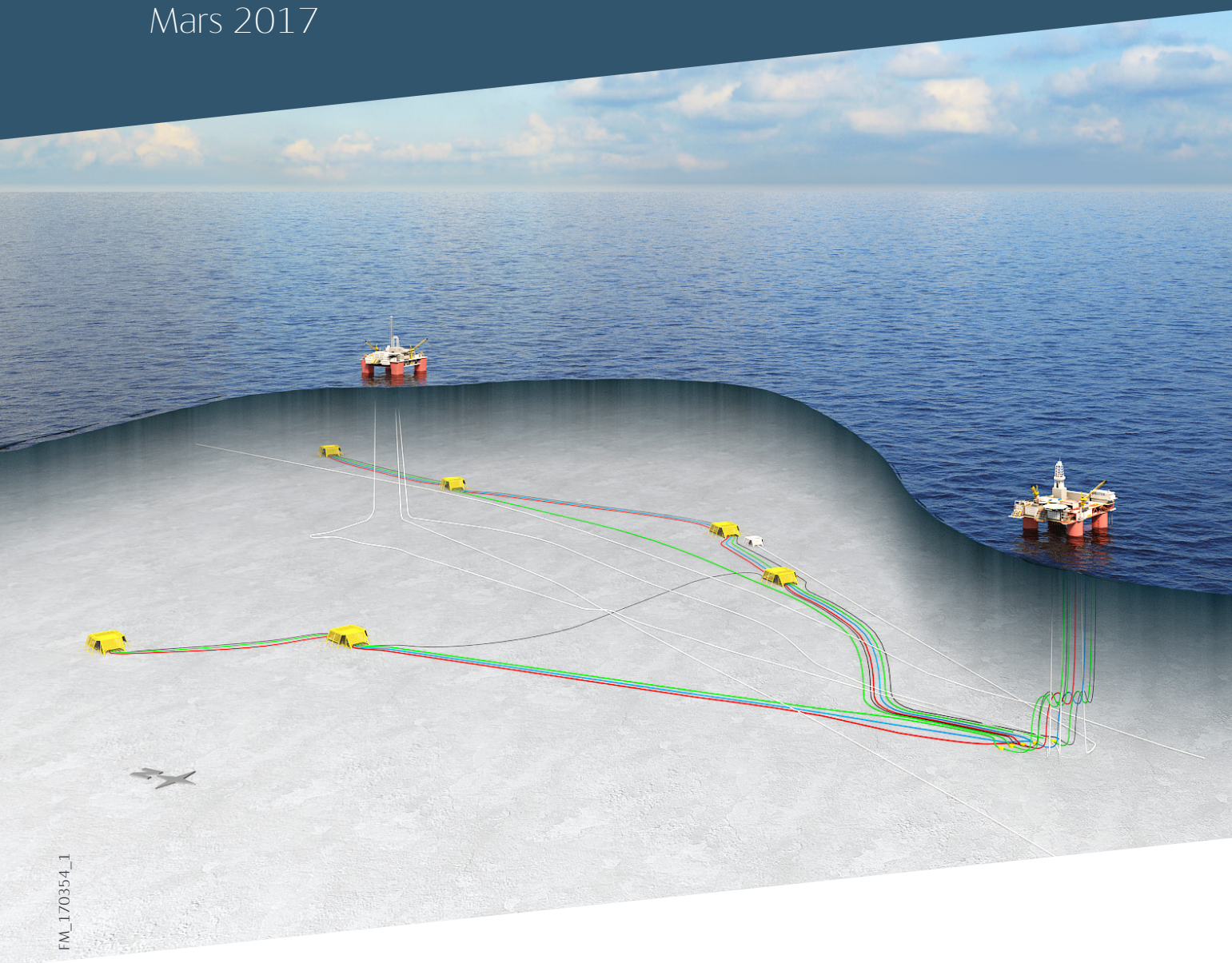
PL057 og PL089 Snorre Expansion Project

Forslag til program for konsekvensutredning

Oppsummering av høringsuttalelser og tilsvaer

Vedlegg 2 - Høringsuttalelser

Mars 2017

FM_170354_1

Vedlegg 2: Høringsuttalelser

	Høringsinstans	Dato	Merknad
1	Flora kommune	10.02.2017	
2	Sogn og Fjordane fylkeskommune	06.02.2017	
3	Distriktskontoret LO Sogn og Fjordane	10.02.2017	
4	Industri Energi	31.01.2017	
5	NHO Sogn og Fjordane	10.02.2017	
6	Landsorganisasjonen i Norge (LO)	14.02.2017	
7	NITO Sogn og Fjordane	06.02.2017	
8	Miljødirektoratet	06.02.2017	
9	Statens strålevern	10.02.2017	
10	Riksantikvaren	14.12.2016	
11	Klima- og miljødepartementet	10.02.2017	
12	Fiskeridirektoratet	10.02.2017	
13	Havforskningsinstituttet	13.02.2017	
14	Norges Fiskarlag	03.02.2017	
15	Fiskebåt – Havfiskeflåten organisasjon	01.02.2017	
16	Utenriksdepartementet	13.02.2017	Ingen kommentarer
17	Justis- og beredskapsdepartementet	13.02.2017	Ingen kommentarer
18	Samferdselsdepartementet	13.02.2017	Ingen kommentarer
19	Arbeids- og sosialdepartementet	07.03.2017	
20	Kystverket	21.02.2017	Ingen kommentarer
21	NVE	09.02.2017	Ingen kommentarer

Saksframlegg

Saksnr	Utvalg	Type	Dato
011/17	Bystyret	PS	07.02.2017

Sakshandsamar	Arkiv	ArkivsakID
Terje Heggheim	K2 - U22	16/2884

Konsekvensutgreiing av Snorre Expansion project - høyringsuttale

Framlegg til vedtak:

Flora bystyre sluttar seg til høyringsuttalen i samband med konsekvensutgreiinga av Snorre Expansion Project.

Framlegg frå Ordførar:

Eg gjer med dette framlegg om at Flora Bystyre vedtek versjon 2, versjonen som er lik med fylket sitt vedtak.

Flora Bystyre legg til grunn at framlegg til konsekvensutgreiingsprogram (KU-program), supplert med kommentarar frå relevante faginstansar, vil sikre at viktige miljø- og fiskerifaglege spørsmål blir handtert på ein tilfredsstillande måte. Driftsorganisasjon, forsyningsbase, persontransport og involvering av leverandørindustrien i fylket, er sentrale stikkord for forventningar frå Sogn og Fjordane i samband med større prosjekt og utbyggingar utanfor fylket. Flora kommune vil konsentrere fråsegna rundt spørsmål om samfunnsmessige verknader gjennom følgjande kommentarar.

1. Ein stor del av norsk petroleumsproduksjon skjer utanfor Sogn og Fjordane. Historisk har det vore ein ubalanse mellom produksjon og aktivitet. Like fullt er Flora kommune, som er vertskommune for forsynings- og helikopterbase og nest størst kommune i fylket, svært avhengig av sysselsettinga i petroleumsindustrien. Forsyningar og driftsstøtte til Snorre spelar her ei avgjerande rolle for funksjonsbreidde og konkurransevne. At Snorre Expansion Project (SEP) legg til grunn forsynings- og helikopterbase i Florø, og dermed drar vekslar på kortaste avstand, er positivt.
1. I KU-programmet står det at driftsorganisasjonen ligg i Stavanger. I St.prp. nr. 56 (1987-88) står det derimot at «...dele aktivitetene i forbindelse med drift og vedlikehold i to driftsenheter, i henholdsvis Stavanger og Florø. Arbeidsdelingen mellom de to driftsenhetene innebærer at Stavanger blir hovedsete for driftsorganisasjonen, mens en utvidet forsyningsbase legges til Florø.» Vedlikehald av innsendt utstyr er blant oppgåvene som vart lagde til Florø. Leiing av - og ingeniørfunksjonar knytt til – vedlikehald vart føresett delt mellom Stavanger og Florø. Vi legg til grunn at denne

modellen også gjeld for SEP.

1. SEP er eit stort subseaprojekt, og lagring og vedlikehald av subseautstyr kan gje mykje aktivitet. På Fjord base og i området elles er det over tid utvikla infrastruktur og erfaring til å ta hand om slike oppgåver. Lokalt bachelorstudium i undervasssteknologi er med å styrkje denne kompetansebasen. Vi forventar at desse funksjonane vil bli utførde i Florø (ref føregåande punkt 2), og vi ber om at dette vert synleggjort i konsekvensutgreiinga.
1. SEP vil innebere hektisk aktivitet i utbyggings- og modifikasjonsperioden. Det er til dømes sannsynleg at to riggar vil bore kontinuerleg i området over fleire år. Dette kan fort medføre at det i periodar er trong for meir transportkapasitet, eksempelvis når det gjeld båt og helikopter. Vi reknar med at operatøren vil løyse desse utfordringane, og vi ber om at det i konsekvensutgreiinga blir synleggjort korleis dette reint praktisk er tenkt gjennomført.
1. I utbyggingsprosjekt som dette, vil mykje av aktiviteten skje i regi av store underleverandørar. Rettidig og relevant kontakt med desse, i tillegg til med operatørselskap, er avgjerande for at lokal leverandørindustri skal kome i inngrep med konkurransedyktige løysingar. Her vil operatøren spele ei svært viktig rolle. Dette var eit viktig motiv for at også innkjøpsfunksjonar for Snorre vart lagde til Florø (ref St.prp. nr. 56 (1987-88)). Vi ber om synleggjering av korleis operatøren vil leggje til rette for at lokal leverandørindustri får best mogleg føresetnader for å delta i prosjekt- og seinare driftsfase.
1. Elektrifisering er eit viktig element i forhold til utvikling av sentral fysisk infrastruktur. Skulle vidare utgreingar gje rom for å innfri politiske målsettingar om kraft frå land, så bør arbeidet ta utgangspunkt i at krafta skal hentast frå Sogn og Fjordane. Tidleg involvering av regionalt nettselskap blir i tilfelle viktig.

Terje Heggheim
Rådmann

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har difor ingen signatur.
Bystyret - 011/17

BYST - handsaming:

Framlegget frå ordførar vart samrøystes vedteken.

BYST - vedtak:

Flora bystyre sluttar seg til slik høyringsuttale i samband med konsekvensutgreiinga av Snorre Expansion Project:

Flora Bystyre legg til grunn at framlegg til konsekvensutgreiingsprogram (KU-program), supplert med kommentarar frå relevante faginstansar, vil sikre at viktige miljø- og fiskerifaglege spørsmål blir handtert på ein tilfredsstillande måte. Driftsorganisasjon, forsyningsbase, persontransport

og involvering av leverandørindustrien i fylket, er sentrale stikkord for forventningar frå Sogn og Fjordane i samband med større prosjekt og utbyggingar utanfor fylket. Flora kommune vil konsentrere fråsegna rundt spørsmål om samfunnsmessige verknader gjennom følgjande kommentarar.

1. Ein stor del av norsk petroleumsproduksjon skjer utanfor Sogn og Fjordane. Historisk har det vore ein ubalanse mellom produksjon og aktivitet. Like fullt er Flora kommune, som er vertskommune for forsynings- og helikopterbase og nest størst kommune i fylket, svært avhengig av sysselsettinga i petroleumsindustrien. Forsyningar og driftsstøtte til Snorre spelar her ei avgjerande rolle for funksjonsbreidde og konkurransevne. At Snorre Expansion Project (SEP) legg til grunn forsynings- og helikopterbase i Florø, og dermed drar vekslar på kortaste avstand, er positivt.
1. I KU-programmet står det at driftsorganisasjonen ligg i Stavanger. I St.prp. nr. 56 (1987-88) står det derimot at «...dele aktivitetene i forbindelse med drift og vedlikehold i to driftsenheter, i henholdsvis Stavanger og Florø. Arbeidsdelingen mellom de to driftsenhetene innebærer at Stavanger blir hovedsete for driftsorganisasjonen, mens en utvidet forsyningsbase legges til Florø.» Vedlikehold av innsendt utstyr er blant oppgåvene som vart lagde til Florø. Leiing av - og ingeniørfunksjonar knytt til – vedlikehold vart føresett delt mellom Stavanger og Florø. Vi legg til grunn at denne modellen også gjeld for SEP.
1. SEP er eit stort subseaprojekt, og lagring og vedlikehold av subseautstyr kan gje mykje aktivitet. På Fjord base og i området elles er det over tid utvikla infrastruktur og erfaring til å ta hand om slike oppgåver. Lokalt bachelorstudium i undervassteknologi er med å styrkje denne kompetansebasen. Vi forventar at desse funksjonane vil bli utførde i Florø (ref føregåande punkt 2), og vi ber om at dette vert synleggjort i konsekvensutgreiinga.
1. SEP vil innebere hektisk aktivitet i utbyggings- og modifikasjonsperioden. Det er til dømes sannsynleg at to riggar vil bore kontinuerleg i området over fleire år. Dette kan fort medføre at det i periodar er trong for meir transportkapasitet, eksempelvis når det gjeld båt og helikopter. Vi reknar med at operatøren vil løyse desse utfordringane, og vi ber om at det i konsekvensutgreiinga blir synleggjort korleis dette reint praktisk er tenkt gjennomført.
1. I utbyggingsprosjekt som dette, vil mykje av aktiviteten skje i regi av store underleverandørar. Rettidig og relevant kontakt med desse, i tillegg til med operatørselskap, er avgjerande for at lokal leverandørindustri skal kome i inngrep med konkurransedyktige løysingar. Her vil operatøren spele ei svært viktig rolle. Dette var eit viktig motiv for at også innkjøpsfunksjonar for Snorre vart lagde til Florø (ref St.prp. nr. 56 (1987-88)). Vi ber om synleggjering av korleis operatøren vil leggje til rette for at lokal leverandørindustri får best mogleg føresetnader for å delta i prosjekt- og seinare driftsfase.
1. Elektrifisering er eit viktig element i forhold til utvikling av sentral fysisk infrastruktur. Skulle vidare utgreingar gje rom for å innfri politiske målsettingar om kraft frå land, så bør arbeidet ta utgangspunkt i at krafta skal hentast frå Sogn og Fjordane. Tidleg involvering av regionalt nettselskap blir i tilfelle viktig.

FLORA
KOMMUNE

Saksopplysingar:

Kva saka gjeld:

Høyringsuttale i samband med program for konsekvensutgreiing av Snorre Expansion Project. Sjå vedlegg frå Sogn og Fjordane fylkeskommune.

Innleiing:

Vurdering:

Økonomiske konsekvensar:

Miljømessige konsekvensar:

Aktuelle lover, forskrifter, avtalar mm:

Vedlegg:

FU-sak Snorre expansion project

 Statoil ASA
 Postboks 8500 Forus

4035 STAVANGER

Fråsegn i høve høyring av forslag til program for konsekvensutgreiing for Snorre Expansion Project

Vi viser til dykkar høyringsbrev datert 5. desember 2016. Fylkesutvalet handsama 1. februar forslag til program for konsekvensutgreiing for Snorre Expansion Project i sak 10/17. Fylkesutvalet vedtok fråsegn som følgjer:

Sogn og Fjordane fylkeskommune legg til grunn at framlegg til konsekvensutgreiingsprogram (KU-program), supplert med kommentarar frå relevante faginstansar, vil sikre at viktige miljø- og fiskerifaglege spørsmål blir handtert på ein tilfredsstillande måte. Driftsorganisasjon, forsyningsbase, persontransport og involvering av leverandørindustrien i fylket, er sentrale stikkord for forventningar frå Sogn og Fjordane i samband med større prosjekt og utbyggingar utanfor fylket. Fylkeskommunen vil konsentrere fråsegna rundt spørsmål om samfunnsmessige verknader gjennom følgjande kommentarar:

1. Ein stor del av norsk petroleumsproduksjon skjer utanfor Sogn og Fjordane. Historisk har det vore ein ubalanse mellom produksjon og aktivitet. Like fullt er Flora kommune, som er verts-kommune for forsynings- og helikopterbase og den nest største kommunen i fylket, svært avhengig av sysselsettinga i petroleumsindustrien. Forsyningar og driftsstøtte til Snorre spelar her ei avgjerande rolle for funksjonsbreidde og konkurransevne. At Snorre Expansion Project (SEP) legg til grunn forsynings- og helikopterbase i Florø, og dermed drar vekslar på kortaste avstand, er positivt.
2. I KU-programmet står det at driftsorganisasjonen ligg i Stavanger. I St.prp. nr. 56 (1987-88) står det derimot at «...dele aktivitetene i forbindelse med drift og vedlikehold i to driftsenheter, i henholdsvis Stavanger og Florø. Arbeidsdelingen mellom de to driftsenhetene innebærer at Stavanger blir hovedsete for driftsorganisasjonen, mens en utvidet forsyningsbase legges til Florø.» Vedlikehold av innsendt utstyr er blant oppgåvene som vart lagde til Florø. Leiing av - og ingeniørfunksjonar knytt til - vedlikehold vart føresett delt mellom Stavanger og Florø. Vi legg til grunn at denne modellen også gjeld for SEP.
3. SEP er eit stort subseaprojekt, og lagring og vedlikehold av subseautstyr kan gje mykje aktivitet. På Fjord base og i området elles er det over tid utvikla infrastruktur og erfaring til å ta hand om slike oppgåver. Lokalt bachelorstudium i undervasssteknologi er med å styrkje denne kompetansebasen. Vi forventar at desse funksjonane vil bli utførde i Florø (ref føregåande punkt 2), og vi ber om at dette vert synleggjort i konsekvensutgreiinga.
4. SEP vil innebere hektisk aktivitet i utbyggings- og modifikasjonsperioden. Det er til dømes sannsynleg at to riggar vil bore kontinuerleg i området over fleire år. Dette kan fort medføre at det i periodar er trong for meir transportkapasitet, eksempelvis når det gjeld båt og helikopter. Vi reknar med at operatøren vil løyse desse utfordringane, og vi ber om at det i konsekvensutgreiinga blir synleggjort korleis dette reint praktisk er tenkt gjennomført.

5. I utbyggingsprosjekt som dette, vil mykje av aktiviteten skje i regi av store underleverandørar. Rettidig og relevant kontakt med desse, i tillegg til med operatørselskap, er avgjerande for at lokal leverandørindustri skal kome i inngrep med konkurransedyktige løysingar. Her vil operatøren spele ei svært viktig rolle. Dette var eit viktig motiv for at også innkjøpsfunksjonar for Snorre vart lagde til Florø (ref St.prp. nr. 56 (1987-88)). Vi ber om synleggjering av korleis operatøren vil leggje til rette for at lokal leverandørindustri får best mogleg føresetnader for å delta i prosjekt- og seinare driftsfase.
6. Elektrifisering er eit viktig element i forhold til utvikling av sentral fysisk infrastruktur. Skulle vidare utgreiingar gje rom for å innfri politiske målsettingar om kraft frå land, så bør arbeidet ta utgangspunkt i at krafta skal hentast frå Sogn og Fjordane. Tidleg involvering av regionalt nettselskap blir i tilfelle viktig.

Med helsing

Endre Høgalmen
assisterande fylkesdirektør

Audun Erik Sunde
seniorrådgjevar

Brevet er elektronisk godkjent og er utan underskrift

Kopi til:

Det Kongelige Olje- og energidepartementet (sendt per e-post til postmottak@oed.dep.no)

Statoil ASA
Postboks 8500 Forus
4035 Stavanger
(konsekvensutredning@statiol.com)

Dykkar ref.

Vår ref.

Dato:
26.09.17

Høyring av forslag til program for konsekvensutgreiing for Snorre Expansion Project (SEP)

Snorre er eit svært viktig felt for petroleumsverksemda i Flora og Sogn og Fjordane. Å sikre og byggje vidare på SEP representerer ein stor aktivitet. Det ligg ikkje mange store prosjekt i løypa framover. Å sikre og vedlikehalde den strukturen som er, og å få godt inngrep i SEP, vert dermed viktig for vår leverandørindustri innan denne sektoren. Dette er også svært viktig for arbeidsplassar til fylket vårt innan petroleumsaktivitet. Distriktskontoret til LO Sogn og Fjordane legg til grunn at framlegget til konsekvensutgreiingsprogram (KU-program), supplert med kommentarar frå relevante faginstansar, vil sikre at viktige miljø- og fiskerifaglege spørsmål blir handtert på ein tilfredsstillande måte. Driftsorganisasjon, forsyningsbase, persontransport og involvering av leverandørindustrien i fylket, er sentrale stikkord for forventningar frå Sogn og Fjordane i samband med større prosjekt og utbyggingar utanfor fylket.

Distriktskontoret til LO Sogn og Fjordane vil i denne fråsegna ha fokus på dei samfunnsmessige verknader gjennom følgjande kommentarar.

1. Ein stor del av norsk petroleumsproduksjon skjer utanfor Sogn og Fjordane. Historisk har det vore ein ubalanse mellom produksjon og aktivitet. Like fullt er Flora kommune, som er vertskommune for forsynings- og helikopterbase og nest størst kommune i fylket, svært avhengig av sysselsettinga i petroleumsindustrien. Forsyningar og driftsstøtte til Snorre spelar her ei avgjerande rolle for funksjonsbreidde og konkurranseevne. At Snorre Expansion Project (SEP) legg til grunn forsynings- og helikopterbase i Florø, og dermed drar vekslar på kortaste avstand, er positivt.
2. I KU-programmet står det at driftsorganisasjonen ligg i Stavanger. I St.prp. nr. 56 (1987-88) står det derimot at «...dele aktivitetene i forbindelse med drift og vedlikehold i to driftsenheter, i henholdsvis Stavanger og Florø. Arbeidsdelingen mellom de to driftsenhetene innebærer at Stavanger blir hovedsete for driftsorganisasjonen, mens en utvidet forsyningsbase legges til Florø.» Vedlikehald av innsendt utstyr er blant oppgåvene som vart lagde til Florø. Leing av - og

ingeniørfunksjonar knytt til – vedlikehald vart føresett delt mellom Stavanger og Florø. Vi legg til grunn at denne modellen også gjeld for SEP.

3. SEP er eit stort subseaprojekt, og lagring og vedlikehald av subseautstyr kan gje mykje aktivitet. På Fjord base og i området elles er det over tid utvikla infrastruktur og erfaring til å ta hand om slike oppgåver. Lokalt bachelorstudium i undervasssteknologi er med å styrkje denne kompetansebasen. Vi forventar at desse funksjonane vil bli utførde i Florø (ref føregåande punkt 2), og vi ber om at dette vert synleggjort i konsekvensutgreiinga.
4. SEP vil innebere hektisk aktivitet i utbyggings- og modifikasjonsperioden. Det er til dømes sannsynleg at to riggar vil bore kontinuerleg i området over fleire år. Dette kan fort medføre at det i periodar er trong for meir transportkapasitet, eksempelvis når det gjeld båt og helikopter. Vi reknar med at operatøren vil løyse desse utfordringane, og vi ber om at det i konsekvensutgreiinga blir synleggjort korleis dette reint praktisk er tenkt gjennomført.
5. I utbyggingsprosjekt som dette, vil mykje av aktiviteten skje i regi av store underleverandørar. Rettidig og relevant kontakt med desse, i tillegg til med operatørselskap, er avgjerande for at lokal leverandørindustri skal kome i inngrep med konkurransedyktige løysingar. Her vil operatøren spele ei svært viktig rolle. Dette var eit viktig motiv for at også innkjøpsfunksjonar for Snorre vart lagde til Florø (ref St.prp. nr. 56 (1987-88)). Vi ber om synleggjering av korleis operatøren vil leggje til rette for at lokal leverandørindustri får best mogleg føresetnader for å delta i prosjekt- og seinare driftsfase.
6. Elektrifisering er eit viktig element i forhold til utvikling av sentral fysisk infrastruktur. Skulle vidare utgreiingar gje rom for å innfri politiske målsettingar om kraft frå land, så bør arbeidet ta utgangspunkt i at krafta skal hentast frå Sogn og Fjordane. Tidleg involvering av regionalt nettselskap blir i tilfelle viktig.

Med venleg helsing

Nils P Støyva | Distriktssekretær

nils.petter.stoyva@lo.no

+47 911 03 124

Landsorganisasjonen i Norge

Distriktskontoret Sogn og Fjordane

Sentralbord 23 06 10 00

www.lo.no/sognogfjordane

<https://www.facebook.com/losognogfjordane/>

Oslo, 31.01.17

Høringsinnspill fra Industri Energi

- Forslag til program for konsekvensutredning for Snorre Expansion Project

Industri Energi er et fritt og uavhengig LO-forbund for ansatte innen olje, gass og landbasert industri. Vi har rundt 60 000 medlemmer, og er med dette LOs fjerde største forbund.

Industri Energi viser til høringsbrev datert 15.12.16 vedrørende Høring av forslag til program for konsekvensutredning for Snorre Expansion Project. Vi takker for muligheten til komme med innspill, og vil på bakgrunn av det gjøre Statoil og øvrige rettighetshavere kjent med våre synspunkt på følgende områder.

Innledningsvis ønsker vi å understreke at vi er glad for at Statoil i en krevende tid igangsetter prosessen med Snorre Expansion Project (SEP). Planlagte investeringer på 22-25 milliarder NOK vil skape etterlengtet aktivitet for næringen.

Kompetansemiljøer og distriktsbosetting

Distriktsbosetting er et verdifullt kjennetegn ved Norge. Industri Energi jobber aktivt for å opprettholde dette mønsteret, og sikre at folk fortsatt har arbeidsplasser der de bor. Store deler av norsk olje- og gass produksjon skjer utenfor Sogn og Fjordane. Spesielt har denne næringen skapt arbeidsplasser i Florø og omegn. Den har dannet grunnlaget for å etablering av en forsyningsbase og helikopterbase, samt drifts og støttefunksjoner for flere selskaper og felt. Snorre Expansion Project er svært viktig for å kunne opprettholde et høykomptent og konkurransedyktig offshoremiljø i Florø.

Forsyningsbase og helikopterterminal

Industri Energi er fornøyd med at en i programmet for konsekvensutredning for SEP viser til at forsyningsfunksjoner og helikopterterminal for personelltransport blir en integrert del av driften for Snorre-feltet, og derav benytter eksisterende forsyningsbase og helikopter terminal i Florø.

Kraftforsyning fra land

I følge program for konsekvensutredning medfører ikke SEP – utbyggingen behov for ytterligere kraftgenerering ut over eksisterende gassturbiner. Industri Energi ønsker å understreke vår støtte til at Statoil etterstreber å holde planlagt produksjonsstart for SEP, men samtidig utfører lovpålagte kartlegginger for å se på mulige alternativer til tradisjonell kraftproduksjon i gassturbiner.

Sogn og Fjordane har mye kraftforedlende industri. Industri Energi ønsker å fremheve at en kraftløsning for SEP ikke må svekke konkurranseevnen til kraftforedlende Industri.

Driftsorganisasjon

Med tanke på driftsorganisasjon ønsker vi å nyansere vårt syn. Det fremgår av program for konsekvensutredning at driftsorganisasjon skal ligge i Stavanger. I St.Prp. nr. 56 (1987-88) - Innfasing og feltutbygginger i årene fremover. Utbygging og ilandføring av olje og gass fra Snorre-feltet, fremgår det derimot at «... dele aktivitetene i forbindelse med drift og vedlikehold i to drifts - enheter, i henholdsvis Stavanger og Florø. Arbeidsdelingen mellom de to driftsenhetene innebærer at Stavanger blir hovedsete for driftsorganisasjonen, mens en utvidet forsyningsbase legges til Florø.». Videre vises det til at «arbeidsdelingen mellom Stavanger og Florø innebærer at normalt vedlikehold av innsendt utstyr skal skje i Florø. Vedlikeholdsledelse og vedlikeholdsrelaterte ingeniørfunksjoner forutsettes imidlertid delt mellom Florø og Stavanger»

Industri Energi forutsetter at nyanseringen beskrevet i St. Prp. Nr. 56 (1987-88) med hensyn til driftsorganisasjon også følger SEP.

Behov for ytterligere avklaringer og kunnskap

Industri Energi ber om at Statoil belyser følgende forhold den videre prosessen med konsekvensutredning for SEP.

- SEP er et stort subseaprojekt, og lagring og vedlikehold av subseautstyr kan gi mye aktivitet. Dette kan ha stor betydning med hensyn til foregående punkt. På Fjordbasen i Florø og området rundt er det over tid utviklet en infrastruktur og erfaring innenfor slike oppgaver. Det har blant annet blitt opprettet et lokalt bachelorprogram i undervannsteknologi for å styrke denne kompetansen. Industri Energi ber om innsikt i hvordan disse oppgavene vil bli organisert.
- SEP vil innebære en hektisk aktivitet i utbyggings – og modifikasjonsperioden. Det trolig at en kan ha to rigger som kontinuerlig borer i området over flere år. Dette kan i perioder medføre et økt behov for transportkapasitet, båt og helikopter. Industri Energi ber om innsikt i hvordan dette vil bli handtert.
- SEP vil innebære mye aktivitet for leverandører og underleverandører. Industri Energi ber om innsikt i hvordan SEP planlegger å muliggjøre at nasjonal, regional og lokale leverandører kan komme i posisjon for å levere konkurransedyktige løsninger.

Ta gjerne kontakt med Inger Hoff om det er spørsmål eller behov for mer informasjon.
Inger.Hoff@industrienergi.no eller mob:+47 900 58 272

Til Statoil og OED
Fra NHO Sogn og Fjordane
Kopi Norsk olje og gass
Dato 10. februar 2017
Sak Konsekvensutgreiing for SEP

Ang. konsekvensutgreiing for Snorre Expansion Project

Viser til høyringsbrev av 5. desember 2016.

NHO Sogn og Fjordane er glad for at Snorre Expansion Project blir ein realitet og at Statoil ønskjer å vidareføre, og utvikle, Florø som forsyningsbase og helikopterterminal for Snorrefeltet. At SEP skal bli ein integrert del av drifta av Snorrefeltet, må også innebere at lokalisering av basetenester og helikoptertenester blir vidareført med Florø som lokasjon for *heile* Snorreområdet. At betydeleg aktivitet blir kopla til Florø i samband med utbyggings- og modifikasjonsfasen av SEP er også svært viktig.

Det er avgjerande for det petromaritime miljøet i Sogn og Fjordane generelt og Florø som baseby spesielt at SEP blir kopla til og forsterkar aktiviteten i Florø. Det har mykje å seie for leverandørindustrien og for anna kompetanse som jobbar innanfor dette segmentet. Det har også mykje å seie for aktiviteten på Florø Lufthamn, noko som igjen er avgjerande for anna næringsliv i området. Aktivitet skaper som kjent aktivitet.

I tillegg har ei vidareføring og vidareutvikling av Snorreområdet mykje å seie for oppretthalding og vidareutvikling av bachelorstudiet i subsea-/havromsteknologi i Florø, gjennom Høgskulen på Vestlandet. Dette er eit studietilbod som også Statoil har vore med på å etablere.

Elektrifisering av olje- og gassinstallasjonar med landstraum har vore ei politisk målsetjing. Skulle ei slik elektrifisering bli aktuell i høve Snorreområdet, bør ein ha som målsetjing at krafta skal hentast ut frå Sogn og Fjordane, i samråd med dei relevante kraftselskapa.

Statoil er eit selskap som viser samfunnsansvar på mange områder. Det at ein no etablerer SEP og vidarefører og utvidar satsinga på Florø som lokasjon for basetenester og helikopterterminal, er eit viktig bidrag i så måte.

Med vennleg helsing
Jan Atle Stang
Regiondirektør NHO Sogn og Fjordane

Statoil ASA

4035 STAVANGER

Att:

Deres ref.
AU-SN2040-00024

Vår ref.
16/3022-7 646.10/OLLI

Dato:
Oslo, 13.02.2017

Høring - Forslag til program for konsekvensutredning for Snorre Expansion Project

Landsorganisasjonen i Norge (LO) viser til ovennevnte høring fra Statoil.

LO er meget tilfreds med at planene for Snorre blir realisert.

Denne utbyggingen vil gi viktige bidrag i en krevende tid for leverandørindustrien.

LO er fornøyd med at en i programmet for konsekvensutredning for Snorre Expansion Project viser til at forsyningsfunksjoner og helikopterterminal for personelltransport blir en integrert del av driften for Snorre-feltet, og derav benytter eksisterende forsyningsbase og helikopter terminal i Florø.

Det fremgår av program for konsekvensutredning at driftsorganisasjon skal ligge i Stavanger. I St.Prp. nr. 56 (1987-88) - Innfasing og feltutbygginger i årene fremover, under utbygging og ilandføring av olje og gass fra Snorre-feltet, fremgår det derimot at:

"... dele aktivitetene i forbindelse med drift og vedlikehold i to drifts - enheter, i henholdsvis Stavanger og Florø. Arbeidsdelingen mellom de to driftsenhetene innebærer at Stavanger blir hovedsete for driftsorganisasjonen, mens en utvidet forsyningsbase legges til Florø."

Videre vises det til at "arbeidsdelingen mellom Stavanger og Florø innebærer at normalt vedlikehold av innsendt utstyr skal skje i Florø. Vedlikeholdsledelse og vedlikeholdsrelaterte ingeniørfunksjoner forutsettes imidlertid delt mellom Florø og Stavanger".

LO forutsetter at nyanseringen beskrevet i St. Prp. Nr. 56 (1987-88) med hensyn til driftsorganisasjon også følger Snorre Expansion Project.

LO ber om at Statoil belyser følgende forhold i den videre prosessen med konsekvensutredning for Snorre Expansion Project:

- Snorre Expansion Project er et stort subseaprojekt, og lagring og vedlikehold av subseautstyr kan gi mye aktivitet. Dette kan ha stor betydning med hensyn til foregående punkt. På Fjordbasen i Florø og området rundt er det over tid utviklet en infrastruktur og

erfaring innenfor slike oppgaver. Det har blant annet blitt opprettet et lokalt bachelorprogram i undervannsteknologi for å styrke denne kompetansen. LO ber om innsikt i hvordan disse oppgavene vil bli organisert.

- Snorre Expansion Project vil innebære en hektisk aktivitet i utbyggings – og modifikasjonsperioden. Det er trolig at en kan ha to rigger som kontinuerlig borer i området over flere år. Dette kan i perioder medføre et økt behov for transportkapasitet (båt og helikopter). LO ber om innsikt i hvordan dette vil bli håndtert.
- Snorre Expansion Project vil innebære mye aktivitet for leverandører og underleverandører. LO ber om innsikt i hvordan Snorre Expansion Project planlegger å muliggjøre at nasjonale, regionale og lokale leverandører kan komme i posisjon for å levere konkurransedyktige løsninger.

Med vennlig hilsen
LANDSORGANISASJONEN I NORGE

Terje Olsson
(sign.)

Kenneth Sandmo
(sign.)

Saksbehandler: Olav Lie

Kopi: Olje- og energidepartementet

Dette brevet er godkjent elektronisk i Landsorganisasjonen i Norge og har derfor ingen signatur.

Statoil ASA

NO-4035 STAVANGER

Førde 20.01.2016

Deres ref: AU-SN2040-00024
Deres saksbehandler: Harald Torvik

**HØRINGSUTTALE VEDR. FORSLAG TIL PROGRAM FOR KONSEKVENsutREDNING
FOR SNORRE EXPANSION PROJECT**

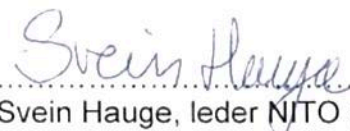
NITO (Norges Ingeniør og teknologorganisasjon) Sogn og Fjordane viser til utsendte forslag til konsekvensutredning for Snorre Expansion Prosjekt, datert 2016-12-05.

Utbyggingsprosjektet innebærer en videre utvikling av Snorre feltet, et felt som har hatt vesentlig betydning for oppbygging av oljeaktiviteten i Sogn og Fjordane. Beslutningen om å etablere en delt driftsorganisasjonsløsning mellom Stavanger og Florø har vært nøkkelen til å bygge opp kompetansemiljø innenfor de funksjoner som ble lagt til Florø (anskaffelser, økonomistøtte, vedlikehold, forsyning osv).

Det er med glede NITO Sogn og Fjordane registrer Statoils ønske om at Snorre Expansion Prosjektet skal videreutvikle dette kompetansemiljøet. Oppbyggingen av Subsea kompetanse og infrastruktur gjennom Subsea Ingeniørstudie, nye vedlikeholds- og lagringsfasiliteter, kommersielle og tekniske fagmiljøer/selskaper er tydelige bevis for den beviste satsingen som Statoil og andre operatører har vært med å etablere i Sogn og Fjordane.

Det er nå viktig at Snorre Expansion utbyggingen er med å videreutvikle dette Subsea miljøet i regionen. NITO Sogn og Fjordane mener derfor at drift og vedlikehold av Subsea anleggene må legges til Florø.

Med vennlig hilsen
for NITO Sogn og Fjordane

Svein Hauge, leder NITO Sogn og Fjordane

Statoil ASA

4035 STAVANGER

Oslo, 06.02.2017

Deres ref.:
AU-SN2040-00024

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2016/11338

Saksbehandler:
Solveig Aga Solberg

Miljødirektoratets høringskommentar til- Forslag til program for konsekvensutredning - Snorre Expansion Project Snorre Unit

Miljødirektoratet forventer at Statoil setter seg høye miljømål i planleggingen av Snorre Expansion Project. Operatøren må foreta helhetlige miljøvurderinger og kravet om bruk av BAT skal oppfylles. Miljødirektoratets ber om at konsekvensutredningen redegjør grundigere for flere forhold, blant annet:

- Kraft fra land til Snorrefeltet
- Tiltak for å redusere utslipp til luft, bl.a. energieffektivisering, kaldventilering og fakling
- Vurdering av BAT for renseanlegget for produsert vann på Snorre A
- Utviklingen i miljørisikoen for produsert vann (EIF) for Snorre A etter at SEP har begynt å produsere.
- Planer og systemer for å overvåke og oppdage lekkasjer fra havbunnsanlegg

Vi viser til brev fra Statoil ASA av 4.november 2016 med oversendelse av forslag til program for konsekvensutredning (PKU) for Snorre Expansion Project. Under følger Miljødirektoratets innspill til forslaget til program.

Bakgrunn – forslag til program for konsekvensutredning

Snorrefeltet lokalisert i Tampenområdet nord i Nordsjøen har vært i produksjon siden 1992. Snorre Expansion Project (SEP) er et prosjekt for å øke oljeutvinningen fra Snorrefeltet. Vanddybden er 300-380m og korteste avstand til land er om lag 140 km (Florø). Statoil planlegger at produksjonen fra SEP skal starte i 2021. Det er forventet at produksjonen på eksisterende plattformer (Snorre A og B) vil vare til 2040 uavhengig av om SEP blir realisert eller ikke.

Statoil planlegger å installere seks bunnrammer med plass til fire brønner på hver bunnramme og knytte samtlige opp mot Snorre A. Dreneringsstrategien er basert på alternerende vann- og gassinjeksjon og det er planlagt 11 produksjonsbrønner og 11 injeksjonsbrønner. Operatøren må utføre modifikasjonsarbeid på Snorre A for å tilknytte nødvendige rørledninger for produksjon og injeksjon samt kabler. Prosessert olje vil bli transportert i det eksisterende Vigdis olje-eksportrøret til Gullfaks A fram til 2023. Oljeeksperten etter 2023 vil bli fremmet som et eget prosjekt. All egenprodusert gass vil bli reinjisert.

Ettersom produksjonen fra SEP kommer på et tidspunkt der eksisterende produksjon på Snorre A er synkende planlegger operatøren og gjenbruke utstyr og prosesskapasiteten på Snorre A i størst mulig grad. Det inkluderer bruk av eksisterende gassturbiner på Snorre A og B og dampturbin på Snorre B for kraftforsyning. Operatøren har foreløpig konkludert med at kraftforsyning fra land til Snorre A ikke vil være teknisk mulig på grunn av plass og vektbegrensninger. Statoil vil imidlertid vurdere muligheten for kraftforsyning fra land til Snorre-feltet som (en) del av konsekvensutredningen, men ifølge operatøren kan ikke en eventuell kraft fra land-løsning realiseres i tide for produksjonsstart for SEP og det må eventuelt fremmes som et eget prosjekt i etterkant av oppstart.

Statoil planlegger å slippe produsert vann til sjø etter rensing og antar at olje i vann konsentrasjonen vil være under 10 ppm. Borekaks med vedheng av vannbasert borevæske vil bli sluppet ut på sjøbunnen mens den vil bli transportert til land for rensing og deponering når det brukes oljebasert borevæske.

For ytterligere informasjon viser vi til program for konsekvensutredning.

Miljødirektoratets vurdering

Etter Miljødirektoratets vurdering dekker forslaget til program for konsekvensutredning for Snorre Expansion Project (SEP) i hovedsak de områdene som det er viktig at konsekvensutredningen belyser når det gjelder ytre miljø, jf. petroleumsforskriften § 22. Vi har imidlertid noen kommentarer til forslaget til utbyggingsløsning og konsekvenser for det ytre miljø. Nedenfor har vi redegjort for dette og også påpekt flere forhold som vi mener bør utredes grundigere enn det programmet legger opp til.

Om valg av utbyggingsløsning

Miljødirektoratet viser til forskrift til lov om petroleumsvirksomhet § 22 a første ledd bokstav a. Her framgår det blant annet at en konsekvensutredning skal beskrive alternative utbyggingsløsninger som rettighetshaver har undersøkt, og at operatøren skal begrunne valg av utbyggingsløsning og utvinningsstrategi. Rettighetshaver skal dessuten redegjøre for miljøkriteriene for de valgene som er gjort. Formålet med konsekvensutredninger er å klargjøre virkningene av en utbygging eller et anlegg, og driften av disse, på miljø, naturressurser og samfunn. Konsekvensutredningen skal sikre at disse virkningene blir tatt hensyn til under planleggingen. Den skal også være utgangspunktet for behandling og en eventuell godkjenning av planen for utbygging og drift.

Miljødirektoratet er innforstått med at handlingsrommet når det gjelder alternative utbyggingsløsninger kan være noe begrenset når en eksisterende plattform skal brukes. SEP er imidlertid en utbygging av betydelig størrelse og Miljødirektoratet forventer at operatøren redegjør for miljøkriteriene for de valg som gjøres og at BAT er styrende for valg av teknologi/utbyggingsløsninger.

Utslipp til luft

Muligheter for elektrifisering og utslippsreducerende tiltak

I program for konsekvensutredning legger operatøren fram en foreløpig konklusjon om at kraft fra land til Snorre A ikke vil være teknisk mulig grunnet plass og vektbegrensninger. Operatøren påpeker at det er lagt vekt på å sikre at gjennomføringen av SEP ikke vil vanskeliggjøre en kraft fra land-løsning til Snorre-feltet på et senere tidspunkt. Vi forventer at konsekvensutredningen redegjøre nærmere for dette forholdet tatt i betraktning vektbegrensningene på Snorre A, herunder tiltaksmuligheter og hva som planlegges gjennomført for å tilrettelegge for kraft fra land til Snorre-feltet. Elektrifisering av petroleumsinnretninger basert på bruk av fornybar energi er et viktig tiltak dersom Norge skal nå sine klimaforpliktelser. Vi ser det derfor som viktig at mulighetene for dette er grundig belyst i konsekvensutredningen, og at utredningen synliggjør kostnadene og forutsetninger ved alternative løsninger.

Statoil peker på energioptimalisering som et tiltak for å redusere utslipp til luft. Vi forventer at konsekvensutredningen gir en grundig vurdering av tiltak for å redusere utslippene til luft, herunder energieffektivisering og muligheten for oppgradering av eksisterende energianlegg på Snorre-feltet (inklusive damp turbin), bl.a. virkningsgrader (kraft og varme) og NO_x-reducerende tiltak (lav-NO_x-teknologi og vann- eller dampinjeksjon). Vi ber også om at konsekvensutredningen synliggjør forventet energiforbruk (kraft- og varmebehov) over feltets levetid og i tillegg spesifikt energiforbruk og CO₂-utslipp per produsert enhet.

Kaldventilering og diffuse utslipp av metan og NMVOC

Utslipp av metan og NMVOC fra prosessen kan reduseres vesentlig ved å implementere utslippsreducerende teknikker. Vi viser i denne sammenheng til VOC-prosjektet som Miljødirektoratet nylig har avsluttet "Kaldventilering og diffuse utslipp fra petroleumsvirksomheten offshore; kartlegging av utslippskilder, oppdatering av metoder for bestemmelse av utslipp, BAT- og tiltaksvurderinger", jf. rapport M509-514/2016. Videre viser vi til Statoils innsendte vurdering av tiltaksmuligheter for Snorre-feltet i 2016. Konsekvensutredningen må redegjøre for hvilke tiltak som planlegges gjennomført for å redusere utslippene av metan og NMVOC på Snorre-feltet.

Mobil rigg

Vi forventer at konsekvensutredningen inneholder vurderinger av utslippsreducerende tiltak mht. utslipp til sjø og luft fra mobile rigger, herunder energieffektivisering, lav-NO_x-motorer, muligheten for tilkobling til Snorre A og B for mottak av kraft, batteridrift etc.

Fakkelsystem

Valg av fakkelsystem/-teknologi har innvirkning på utslipp av CO₂, NO_x, uforbrente hydrokarboner (metan og NMVOC) og partikler (svart karbon). Ifølge program for konsekvensutredning planlegger

Statoil å lukke fakkelsystemet på Snorre A, dvs. at høy- og lavtrykksfakkel utstyres med gjenvinningsystem tilsvarende som på Snorre B. Vi ber om at det redegjøres nærmere for dette tiltaket i konsekvensutredningen.

Utslipp til sjø

Produsert vann

Ifølge operatøren så vil det være en betydelig risiko for redusert injektivitet i reservoaret over tid dersom produsert vann injiseres som trykkstøtte og operatøren planlegger derfor med utslipp av rensert produsert vann til sjø. Statoil opplyser at oljeinnholdet i rensert produsert vann til sjø fra Snorre A vil være i underkant av 10 ppm.

I program for konsekvensutredning viser Statoil til at beregninger anslår at den maksimale mengden produsert vann fra Snorre vil være 15 millioner m³ per år over feltets levetid. Det er imidlertid uklart for Miljødirektoratet hva som er inkludert i dette estimatet. Vi ber om at konsekvensutredningen viser årlige utslipp for mengde produsert vann til sjø over feltets levetid, der andelen av produsert vann fra SEP synliggjøres.

Statoil har beregnet en EIF (Environment Impact Factor) på 90 for Snorre A, noe som er høyt på norsk sokkel og som representerer en betydelig miljørisiko. Etter vår vurdering må Statoil synliggjøre den forventede utviklingen av EIF på Snorre A etter at SEP har begynt å produsere i konsekvensutredningen. Vi viser til Statoils "Teknologi kost/nytte vurderinger for produsert vann på Snorre A 2015/2016" der det blir konkludert med at renseanlegget er å anse som BAT. Vi forventer at operatøren vurderer mulige tiltak for å redusere det høye risikobidraget fra produsert vann på nytt i lys av at vannet fra SEP også skal renses i anlegget og at dette synliggjøres i konsekvensutredningen.

Bruk og utslipp av kjemikalier

Miljødirektoratet understreker at operatøren skal legge en helhetlig vurdering til grunn for valg av kjemikalier. Alle variabler som spiller inn for miljørisikoen skal inkluderes slik at man kan vurdere den samlede belastningen. For øvrig vil bruk og utslipp av kjemikalier være gjenstand for en søknadsprosess for tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven og vil bli nærmere behandlet i denne prosessen.

Som nevnt i avsnittet over har Snorre A en høy EIF og ifølge Snorres årsrapport for 2015 bidrar bruk av korrosjonshemmer og H₂S-fjerner til omtrent halvparten av EIF. Miljødirektoratet forventer at SEP tilstreber å redusere bruk av kjemikalier gjennom for eksempel materialvalg.

Miljørisiko og beredskap

Det framgår av Kap. 4.3.1 "Resultater av foreløpige miljørisiko- og beredskapsvurderinger" at en aksjon i forbindelse med et mulig uhellsutslipp fra Snorre i verste fall vil kunne legge beslag på en stor del av de tilgjengelige oljevernressursene på norsk sokkel. Utredningsprogrammet bør omfatte en nærmere beskrivelse av ressursbehovet og hvordan det best kan sikres at de nødvendige ressursene er tilgjengelige, både i en mobiliseringsfase og i en langvarig aksjon der det er en mulighet for at det også inntreffer et annet uhellsutslipp på sokkelen som vil kunne kreve ressurser.

Undervanns lekkasjedeteksjon

Små akutte utslipp og lekkasjer av hydrokarboner og hydraulikkvæsker fra subseasystemer (havbunnsrammer) kan til sammen gi betydelige utslippsmengder over tid. Implementering av teknologi for deteksjon av undervannslekkasjer ved kilden, vil forhindre at små utslipp vedvarer over tid. Vi forventer at Statoil utreder systemer for lekkasjedeteksjon knyttet til havbunnsanlegg, herunder punktmåling (biosensorer, kapasistans og metan-sniffere) og områdedetektering (aktiv og passiv akustisk og optiske kameraer og fiberoptiske metoder). Også elektrisk styrte ventiler for bruk på havbunnen bør utredes. Ventilene vil redusere behovet for kjemikalier og volum med hydraulikkvæske i sirkulasjon. Løsningen gjør også at utbyggingen blir mindre komplisert da antall ventiler for å styre hjelpesystemene blir redusert, jf. Petroleumstilsynets RNNP-AU-rapport av 2016. Vi ser det som viktig at Statoil redegjør for planer for lekkasjedeteksjon knyttet til havbunnsrammer og hvilke systemer som er planlagt implementert.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Hanne Marie Øren
fagdirektør

Solveig Aga Solberg
senioringeniør

Tenk miljø - velg digital postkasse fra e-Boks eller Digipost på www.norge.no.

Kopi til:

Olje- og energidepartementet	Postboks 8148 Dep	0033	Oslo
Klima- og miljødepartementet	Postboks 8013 Dep	0030	OSLO

Statens strålevern

Norwegian Radiation Protection Authority

Besøksadresse: Grini Næringspark 13, 1361 Østerås

Postadresse: Postboks 55, NO-1332 Østerås

Telefon: +47 67 16 25 00

<http://www.nrpa.no/>

Fra: Gro.Ofjord@kld.dep.no [<mailto:Gro.Ofjord@kld.dep.no>]

Sendt: 9. desember 2016 09:11

Til: postmottak@ra.no; post@miljodir.no; Statens strålevern <nrpa@nrpa.no>

Emne: Høring av forslag til program for konsekvensutredning - Snorre Unit (PL057 og PL089) - Snorre Expansion Project

Hei

Se vedlagt oversendelse fra Statoil Petroleum AS om høring av forslag til program for konsekvensvurdering for Snorre Unit (PL057 og PL089) - Snorre Expansion Project.

Vi ber om kopi av Miljødirektoratets, Statens stråleverns og Riksantikvarens høringsuttalelser innen 6. februar 2017. Disse vil brukes som bakgrunn for KLDs høringsuttalelse.

Vi ber også om beskjed hvis det er forhold som gjør at saken anses kontroversiell. Kopiene bes sendt til postmottak@kld.dep.no med kopi til gro.ofjord@kld.dep.no.

Vennlig hilsen

Gro D. Øfjord

Sjefingeniør

Klima- og miljødepartementet

Hav- og forurensningsavdelingen

Tlf: 93001614

E-post: gro.ofjord@kld.dep.no

Fra: Mette Nilsen <Mette.Nilsen@nrpa.no>
Sendt: 8. februar 2017 12:45
Til: Øfjord Gro
Emne: 16/00980-2 - Høring av forslag til program for konsekvensutredning
- Snorre Unit (PL057 og PL089) - Snorre Expansion Project

Hei,

Vi viser til e-post av 9. desember fra Klima- og Miljødepartementet hvor det bes om kommentarer til Statoil Petroleum AS' (Statoil) forslag til program for konsekvensvurdering for Snorre Unit (PL057 og PL089).

Petroleumsindustrien er en av de største kildene til radioaktivt utslipp til Nord-Østatlanterhavet og Norge har siden 2005 stått for drøyt 50 % av disse utslippene. Norge har vedtatt at vi skal oppfylle OSPAR-konvensjonens mål om at utslippene fra petroleumsindustrien skal reduseres gradvis og substansielt, i tillegg til at konsentrasjonen i sjøvann fra utslippene skal være nær bakgrunnsnivåer. For at Norge skal oppfylle sine forpliktelser overfor OSPAR-konvensjonen må utslippene fra petroleumsindustrien reduseres.

Naturlig forekommende radioaktive stoffer i havbunnen følger med det produserte vannet, som så fører til radioaktivt utslipp. Alle felt på norsk sokkel har derfor tillatelse til utslipp av radioaktive stoffer fra Statens strålevern. Per dags dato er den eneste måten å redusere utslippene til sjø å injisere det produserte vannet.

På norsk sokkel står Snorre-feltet for ca. 8% av de radioaktive utslippene, og er dermed den tredje største bidragsyteren på norsk sokkel. Det er derfor svært viktig at Statoil vurderer hvordan utbyggingen vil påvirke utslippene av radioaktive stoffer med produsert vann, med mål om å redusere utslippene fra Snorre-feltet.

I «Forslag til program for konsekvensutredning» står det at utvidelsen vil medføre en økning av mengdene produsert vann over feltets levetid. Statoil skriver videre at de derfor har vurdert injeksjon av produsert vann for trykkstøtte, men at de ikke anbefaler dette på grunn av risiko for redusert injektivitet i reservoaret over tid. Statoil planlegger derfor å slippe ut produsert vann til sjø.

Statens strålevern mener at Statoil bør revurdere planene med å slippe produsert vann til sjø grunnet de relativt store utslippene av radioaktive stoffer fra Snorre. Det eneste som står om radioaktive utslipp i programmet er at innholdet av radioaktive stoffer i det produserte vannet vil bli gjort rede for, det er derimot ikke nevnt som en del av vurderingen om eventuell injeksjon av produsert vann.

Med vennlig hilsen

Mette Nilsen
seniorrådgiver

Avdeling Sikkerhet, beredskap og miljø
Telefon: +47 67 16 26 70

Riksantikvaren
Dronningensgate 13
Pb. 8196 Dep
0034 Oslo

22

Statoil ASA
Postboks 8500
4035 STAVANGER

Vedr. 16-02420-2 - Snorre Unit (PL057 og PL089) - Snorre Expansion Project - Høring av forslag til program for konsekvensutredning. Riksantikvarens uttalelse.

Dette er en forside for dokument som er sendt digitalt fra Riksantikvaren.

Har du spørsmål om forsendelsen, kontakt oss via e-post postmottak@ra.no eller telefon 22 94 04 00

Med vennlig hilsen
Riksantikvaren
www.riksantikvaren.no

SAKSBEHANDLER
Hege Skalleberg Gjerde

INNVALGSTELEFON

TELEFAKS
+47 22 94 04 04
postmottak@ra.no
www.riksantikvaren.no

VÅR REF.
16/02420-2

DERES REF.

DERES DATO

ARK. Forvaltningsarkivet
865.2

VÅR DATO
08.12.2016

Statoil ASA
Postboks 8500
4035 STAVANGER

MOTT. 14.12.2016

Snorre Unit (PL057 og PL089) - Snorre Expansion Project - Høring av forslag til program for konsekvensutredning. Riksantikvarens uttalelse.

Riksantikvaren viser til brev fra Statoil ASA, datert 5. desember 2016 om ovenfor nevnte sak.

Veiledning til PUD og PAD utgitt av OED 25.2.2010 er et supplement til petroleumsløven med forskrifter. Riksantikvaren viser til veiledning til konsekvensutredningsdelen av PUD/PAD hvor det heter at "*formålet med bestemmelsene om konsekvensutredninger er å klargjøre virkningene av en utbygging eller anlegg på miljø, inkludert kulturminner og kulturmiljø, naturressurser og samfunn.*"

I forslaget til program for konsekvensutredning for Snorre Expansion Project står det at Snorre-feltet ligger på 300-800 m dyp og ligger utenfor områder som kan ha vært bebodde i pre-historisk tid. Videre står det at skipsvrak fra tilbake til forhistorisk tid vil kunne forekomme over hele Nordsjøen, men at ingenting tyder på forhøyet konsentrasjon av slike kulturminner i Snorre-området. Utredningsprogrammet krever at konsekvensutredningen inneholder beskrivelser av tiltak for å hindre, redusere eller eventuelt avbøte negative konsekvenser for kulturminner. Ved eventuelle funn av kulturminner vil konsekvenser for disse beskrives nærmere. Det er tilstrekkelig, men Riksantikvaren påpeker at det er hensiktsmessig så tidlig som mulig å kontakte kulturminneforvaltningen for å klarlegge om tiltaket vil komme i kontakt med kulturminner under vann.

Det er et visst potensial for funn av skipsvrak innenfor planområdet. Her er det i første rekke tale om forlis i åpent hav. Det er ikke mulig å gå inn på om enkelte deler av planområdet har større potensial for skipsfunn fordi forlis på åpent hav er resultat av en eller flere utenforliggende faktorer som i stor grad ikke er påvirkbar. Det foreligger heller ikke systematisk registrering av havbunnen i planområdet, med den hensikt å lokalisere skipsfunn vernet etter kulturminneløven.

Dersom skipsvrak skulle bli påvist, bør videre håndtering avklares nærmere med kulturminnemyndighetene. Det kan tas kontakt med Bergens Sjøfartsmuseum for

vurdering av eventuelle marinarkeologiske funn. Det vil være en fordel om det søkes tidlig kontakt med Bergens Sjøfartsmuseum for å planlegge hvordan kartleggingen skal gjennomføres.

Vanddyppet på Snorre-feltet er oppgitt til om lag 300-380 meter. Dette er for dypt til at det er potensial for funn av spor fra steinalderen i området.

Kulturminner innenfor territorialfarvannet har en sterk beskyttelse i kulturminneloven. Når det gjelder tilstøtende sone har man i kulturminneforvaltningen lagt samme rettspraksis til grunn som innenfor territorialfarvannet. Dette er begrunnet i LOV av 27. mars 2003 nr. 57: *Lov om Norges territorialfarvann og tilstøtende sone*, § 4 tredje ledd. Man har videre hentet støtte for dette synet i Havrettskonvensjonens (UNCLOS) artikkel 303(2). Utenfor 24 nautiske mil utgjør folkeretten et generelt grunnlag for å hevde at kulturminner har et visst vern. For petroleumssektoren er bestemmelsene i petroleumsloven, med forskrifter og vilkår for utvinningstillatelser, de viktigste reguleringene av forholdet til kulturminner utenfor territorialfarvannet.

Olje- og energidepartementet og Miljøverndepartementet presiserte i 2006 følgende i vilkåret i miljøkravene til nye utvinningstillatelser: *I forkant av fysiske inngrep i havbunnen pålegges rettighetshavere, i samråd med Riksantikvaren, å avklare forholdet til kjente kulturminner og foreta nødvendig kartlegging av kulturminner i leteområdet der dette ikke tidligere er gjennomført. Om det registreres kulturminner i planleggingsfasen eller senere, må avbøtende tiltak, eventuelt utgravning eller dokumentasjon og flytting av kulturminnet, gjennomføres i samarbeid med kulturminneforvaltningen.*

En tilfredsstillende kartlegging av eventuelle skipsfunn i forbindelse med leting og utvinning av olje og gass forutsetter gode rutiner for rapportering mellom kulturminneforvaltningen og oljeindustrien. Det er mest hensiktsmessig at tiltakshaver samkjører eventuelle surveys med kulturminneforvaltningen, slik at man unngår å måtte kjøre doble slike. Jo tidligere kulturminneforvaltningen kobles inn i dette arbeidet, jo tidligere vil konflikter med eventuelle kulturminner under vann oppdages og unngås. Kostnadmessig er dette også i aller høyeste grad den beste løsningen.

Før det gjøres tiltak på havbunnen, i form av infrastruktur, rørledninger og kabler, samt andre inngrep som for eksempel mudring, graving, spyling eller massedumping, skal forholdet til kulturminner avklares. Det er hensiktsmessig så tidlig som mulig å kontakte kulturminneforvaltningen for å klarlegge om tiltaket vil komme i kontakt med kulturminner under vann.

Videre gjør Riksantikvaren oppmerksom på at finner av skipsfunn m.m. plikter å melde disse til vedkommende myndighet jf. Kulturminnelovens § 14 tredje ledd.

Vennlig hilsen

Leidulf Mydland (e.f.)

Hege Skalleberg Gjerde

Brevet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

Kopi til: Olje- og energidepartementet, Postboks 8148 Dep, 0033 OSLO/ Bergens
Sjøfartsmuseum, Haakon Shetelig's plass 15, 5007 BERGEN/ Sogn og Fjordane fylkeskommune,
Askedalen 2, 6863 LEIKANGER/ Klima- og miljødepartementet, Postboks 8013 Dep, 0030
OSLO

DET KONGELIGE
KLIMA- OG MILJØDEPARTEMENT

Statoil ASA
Postboks 8500
4035 STAVANGER

MOTT. 13.02.2017

Deres ref
AU-SN2040-00024

Vår ref
16/3291-

Dato
10.02.2017

**Høring av forslag til program for konsekvensutredning - Snorre Unit (PL057 og PL089)
- Snorre Expansion Project**

Klima- og miljødepartementet viser til brev av 5. desember 2016 fra Statoil ASA med oversendelse av forslag til program for konsekvensutredning for Snorre Unit (PL057 og PL089) - Snorre Expansion Project.

Vi viser til høringsuttalelsene fra Miljødirektoratet, Statens Strålevern (vedlagt) og Riksantikvaren som vi slutter oss til.

Med hilsen

Per W. Schive (e.f.)
avdelingsingeniør

Gro D. Øfjord
sjefingeniør

Dokumentet er godkjent elektronisk, og har derfor ikke håndskrevet signatur.

1 vedlegg

Statoil ASA

4035 STAVANGER

Adm.enhet: Utviklingsseksjonen

Saksbehandler: Lise Langård

Telefon:

Vår referanse: 16/17266

Deres

referanse:

Dato: 10.02.2017

Att:

Høring av forslag til program for konsekvensutredning for Snorre Expansion Project

Vi viser til Deres brev av 5. desember 2017, vedlagt ovennevnte høring av forslag til program for konsekvensutredning.

Snorre Expansion Project (SEP) er et prosjekt for å øke oljeutvinning fra Snorre-feltet. Snorre-feltet er lokalisert i Tampen-området i nordre Nordsjøen og ligger innenfor blokkene 34/4 og 34/7. Feltet ligger ca. 140 km vest for Florø og om lag 210 km nord-vest for Bergen. Avstanden til Statsfjord og Gullfaks feltene i sør er 25-30 km. Vanndybden er 300-380 m. Feltet har en utstrekning på ca. 200 km² og estimert produksjonsstart er satt til første kvartal 2021.

Feltet produserer i dag fra to fullintegrerte plattformer, Snorre A (SNA) og Snorre B (SNB), som begge er utstyrt med prosessanlegg, boreanlegg og boligkvarter. SNA er en strekkstagsplattform forankret i sjøbunnen med stålstag. SNB er en halvt nedsenkbar, flytende plattform lokalisert med om lag 9 km nord for SNA. Det planlegges installert 6 bunnrammer med plass til 4 brønner på hver bunnramme knyttet opp mot Snorre A plattformen.

Fiskeridirektoratets kommentarer til høring av forslag til program for konsekvensutredning:

Under punkt 2.5.2. Generell beskrivelse av SEP, står det at drenasjestrategien er basert på alternerende vann- og gassinjeksjon (WAG – Water Alternating Gas injection). Det er planlagt med 11 produksjonsbrønner og 11 WAG brønner totalt. Fire brønner planlegges å være forhåndsboret og klare til produksjon i januar 2021. Undervannsanlegget omfatter brønnrammene, feltinterne rørledninger for injeksjon og produksjon, fleksible stigerør på Snorre A, påkoblingspunkt for stigerør på sjøbunn med sikkerhetsventiler og styringskabler.

Fiskeridirektoratet er opptatt av at frie spenn reduseres til et minimum, samt at en graver ned rør og kabler der det er mulig for å redusere bruk av steinfyllinger. Videre er det viktig at helningsvinkel på steininstallasjoner er så liten som mulig slik at trålredskaper lettere kan krysse disse uten å grave med seg steinmasser som kan medføre tap av redskap og/eller fangst.

Under punkt 2.12. Avslutning av produksjonen, står det at etter avsluttet produksjon og nedstenging vil innretninger på feltet bli fjernet i henhold til gjeldende regelverk, ref. OSPAR-beslutning 98/3. Per dags dato innebærer dette at alle innretninger skal være mulige å fjerne. Videre står det at brønner vil bli permanent plugget og forlatt og det vil bli lagt frem en avslutningsplan med forslag til disponering av plattformer, havbunns-installasjoner og rørledninger. Det står ikke skrevet om undervannsanlegget og rørledninger skal fjernes eller beskyttes med steindumping. Fiskeridirektoratet er på generelt grunnlag skeptisk til dagens praksis, hvor rørledninger blir etterlatt etter avvikling av feltene. Det tar svært lang tid før etterlatte rørledninger blir brutt ned naturlig. Over tid vil etterlatte rørledninger kunne skape hefter for fiske med bunnredskaper, og kan også være en fare for fartøyets sikkerhet, selv om rørledningene opprinnelig var nedgravd eller på andre måter gjort overtrålbare. Fiskeridirektoratet vil be om at det utredes fjerning av rørledninger m.v. etter avslutning av SEP.

Under punkt 3.4. Fiskeressurser, antas dette å være dekkende for område. Men Fiskeridirektoratet må påpeke at fisket er en dynamisk aktivitet og vil variere alt etter fiskens vandringsmønster og de til enhver tid gjeldende reguleringer. På sikt kan dette føre til en økende fiskeriaktivitet inn i området.

Under punkt 4.5.1. Fiskerier, står det at aktiviteter i forbindelse med boring og installasjon av innretninger, rørledninger og kabler vil kunne utgjøre en midlertidig hindring for skipstrafikk og utøvelse av fiske. I dette område vil det foregå fiskeri gjennom store deler av året. Området er spesielt viktig for trålfiske etter sei og kolmule gjennom året, samt dorg- og notfiske etter makrell fra ca. september og utover høsten.

Rundt alle innretninger som rager over overflaten vil det bli etablert en sikkerhetssone med radius på 500 m, regner fra innretningens ytterpunkter. Infrastrukturen på Snorre-feltet vil etter SEP bestå av to plattformer (SNA og SNB) og 7-8 bunnrammer. Samlet arealbeslag pga sikkerhetssoner vil være i en størrelsesorden på 2 km². SEP innebærer ingen nye overflateinstallasjoner, og det opprettes ikke nye sikkerhetssoner. Bunnrammer utgjør i utgangspunktet ikke noe arealbeslag, men kan oppfattes som hindringer av trålfiskere selv om rammene er designet for å være overtrålbare i henhold til myndighetskrav. Et havdyp på over 300 m på Snorre-feltet innebærer imidlertid at trålaktiviteten er liten. Alle havbunnsinstallasjoner og rørledninger beliggende utenfor etablerte sikkerhetssoner vil være overtrålbare i samsvar med regelverket. Det vil installeres stein for å beskytte rørledningene.

Fiskeridirektoratet forventer at det benyttes en løsning som beslaglegger minst mulig areal i driftsfasen.

Fiskeridirektoratet har ingen øvrige merknader til høring av forslag til program for konsekvensutredning for Snorre Expansion Project. Eventuelle merknader vedrørende biologiske ressurser antas ivaretatt av Havforskningsinstituttet.

Med hilsen

Anne Kjos Veim
seksjonssjef

Lise Langård
seniorrådgiver

Brevet er godkjent elektronisk og sendes uten håndskreven underskrift

Mottakerliste:

Statoil ASA		4035	STAVANGER
-------------	--	------	-----------

Kopi til:

Havforskningsinstituttet	Postboks 1870 Nordnes	5817	BERGEN
Norges Fiskarlag	Postboks 1233 Sluppen	7462	TRONDHEIM
Nærings- og fiskeridepartementet	Postboks 8090 Dep	0032	OSLO
Olje- og energidepartementet	Postboks 8148 Dep	0033	OSLO

Statoil

Att: Øyvind Strøm (OYVS)

Deres ref:

Vår ref: 2016/1646

Bergen 13.02.2017

Arkivnr. 323

Løpenr. 3586/2017

**HØRING AV FORSLAG TIL PROGRAM FOR KONSEKVENsutREDNING - SNORRE
EXPANSION PROJECT - SNORRE UNIT PL057 OG PL089**

Vi viser til søknad fra Statoil om forslag til program for konsekvensutredning for SNORRE Expansion project. Havforskningsinstitutt mener at forslaget gir en adekvat utredning av miljøkonsekvensene for utslipp til sjøen.

Vennlig hilsen

Sonnich Meier
Forsker, Dr. scient.

Hilde Elise Heldal
Forsker, Dr. scient

Statoil Petroleum AS
konsekvensutredning@statoil.com

Vår dato
03.02.2017

Vår referanse
2016/00483-3

Vår saksbehandler
Elling Lorentsen/93096583

Deres referanse
AU-SN2040-00024

Snorre Unit (PL057 og PL089) - Snorre Expansion Project - Høring av forslag til program for konsekvensutredning

Norges Fiskarlag har mottatt forslag til program for konsekvensutredning for Snorre Expansion Project, datert 5. desember 2016.

Forslag til program for konsekvensutredning er i hovedsak dekkende for de tema som bør belyses.

Når det gjelder planlagte utslipp til sjø, registrerer Norges Fiskarlag at det vil bli beskrevet hvilke tiltak som har blitt vurdert for å redusere utslipp til sjø, hvilke som er planlagt gjennomført og hvilken effekt disse tiltakene kan forventes å ha.

I forslag til program er det under miljøtilstand gitt følgende oppsummering:

«Samlet tilførsel av forurensende stoffer er uoversiktlig. Best oversikt har man over tilførsene fra olje- og gassvirksomheten, som er underlagt strenge rapporterings- og kontrollrutiner, og hvor det er etablert omfattende overvåkningsaktivitet.»

Norges Fiskarlag registrerer at det pekes på at tilførsel av forurensende stoffer er uoversiktlig, noe som er bekymringsfullt. Det er også bekymringsfullt at selv om en har kontroll for en sektor, så har man liten oversikt over hva den totale belastningen fra petroleumsindustrien sammen med den «uoversiktlige» situasjonen vil medføre.

Det hadde vært positivt om man i forbindelse med Snorre Expansion Project hadde kunnet gi en beskrivelse av konsekvensene for miljøet av ytterligere tilførsel av forurensende stoffer, og ikke bare sett på de konkrete utslipp knyttet til SEP.

Norges Fiskarlag registrerer også at fiskerne synes ikke å benytte området i særlig grad. Dette er nok riktig, men årsaken er samtidig at det her finnes aktivitet og installasjoner som hindrer fiskeriaktivitet. Beskrivelsen av aktivitet har en kort tidshorisont, noe som ikke fanger opp den dynamikken som er i fiskeriene. Ved å benytte en så kort tidshorisont fanges heller ikke fiskeriaktiviteten som var før utbygging opp, slik at konsekvensene for fiskeriene er større enn det som omtales.

Norges Fiskarlag har ingen andre forslag til forslag til program for konsekvensutredningen for Snorre Expansion Project.

Med hilsen
NORGES FISKARLAG

Otto Gregusson

Elling Lorentsen
Elling Lorentsen

Kopi til: postmottak@oed.dep.no
Fiskeridirektoratet
Medlemslag
Landsstyret

Vedlegg:

HØ/-

Statoil

Haugesund, 01.02.2017

Snorre Unit (PL057 og PL089) - Snorre Expansion Project - forslag til program for konsekvensutredning – høringsuttale

Fiskebåt har hatt kontakt både med medlemsrederi og Fiskeridirektoratet om dette prosjektet som ligger i området:

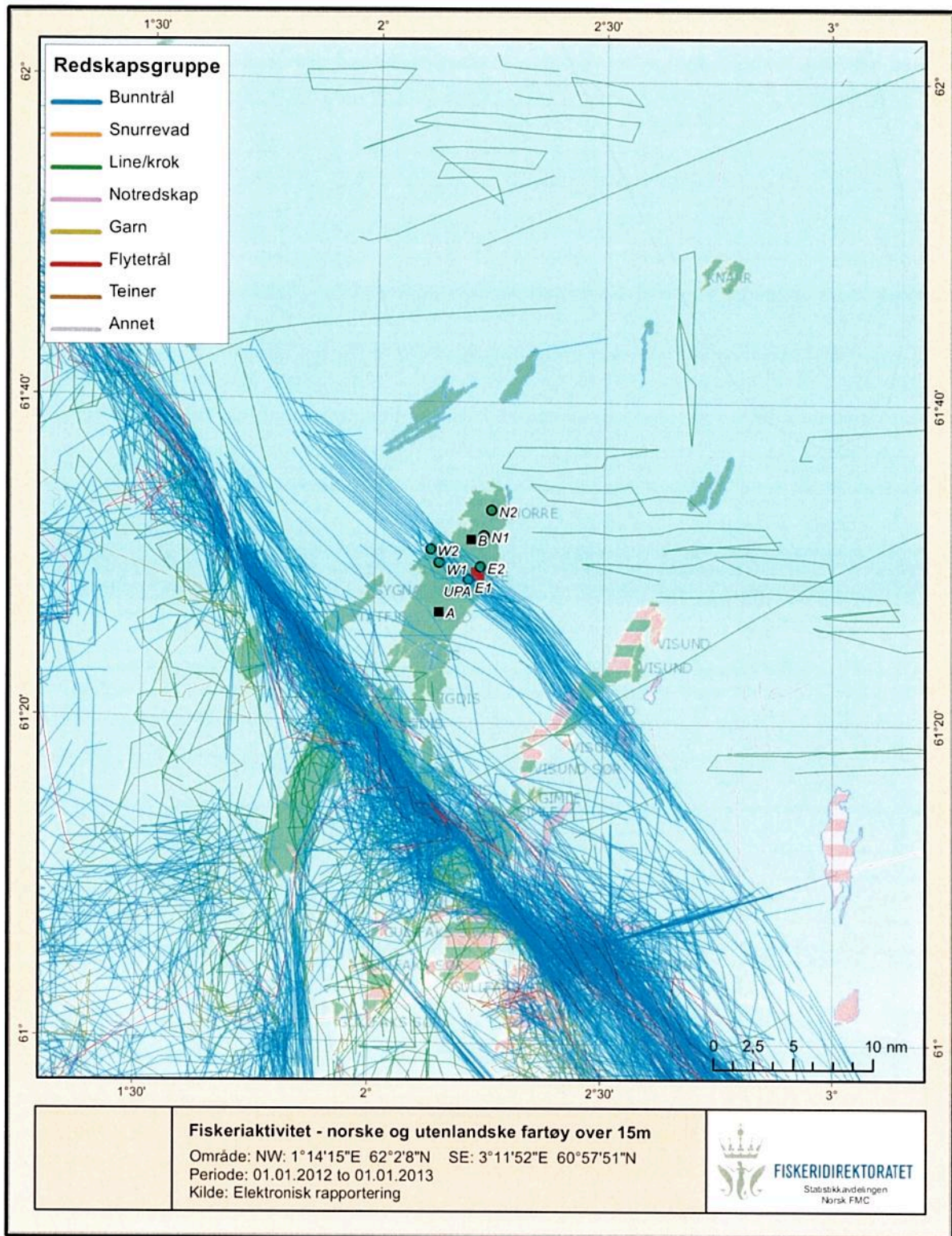
WGS84	Lengde	Bredde
Snorre A	E 2° 8.496'	N 61° 26.932'
Snorre B	E 2° 12.587'	N 61° 31.497'
Eksisterende Snorre UPA bunnramme	E 2° 13.476'	N 61° 29.329'
Bunnramme W1	E 2° 8.443'	N 61° 30.011'
Bunnramme W2	E 2° 7.331'	N 61° 30.818'
Bunnramme N1	E 2° 14.343'	N 61° 31.712'
Bunnramme N2	E 2° 15.321'	N 61° 33.297'
Bunnramme E1	E 2° 12.274'	N 61° 28.936'
Bunnramme E2	E 2° 13.911'	N 61° 29.744'

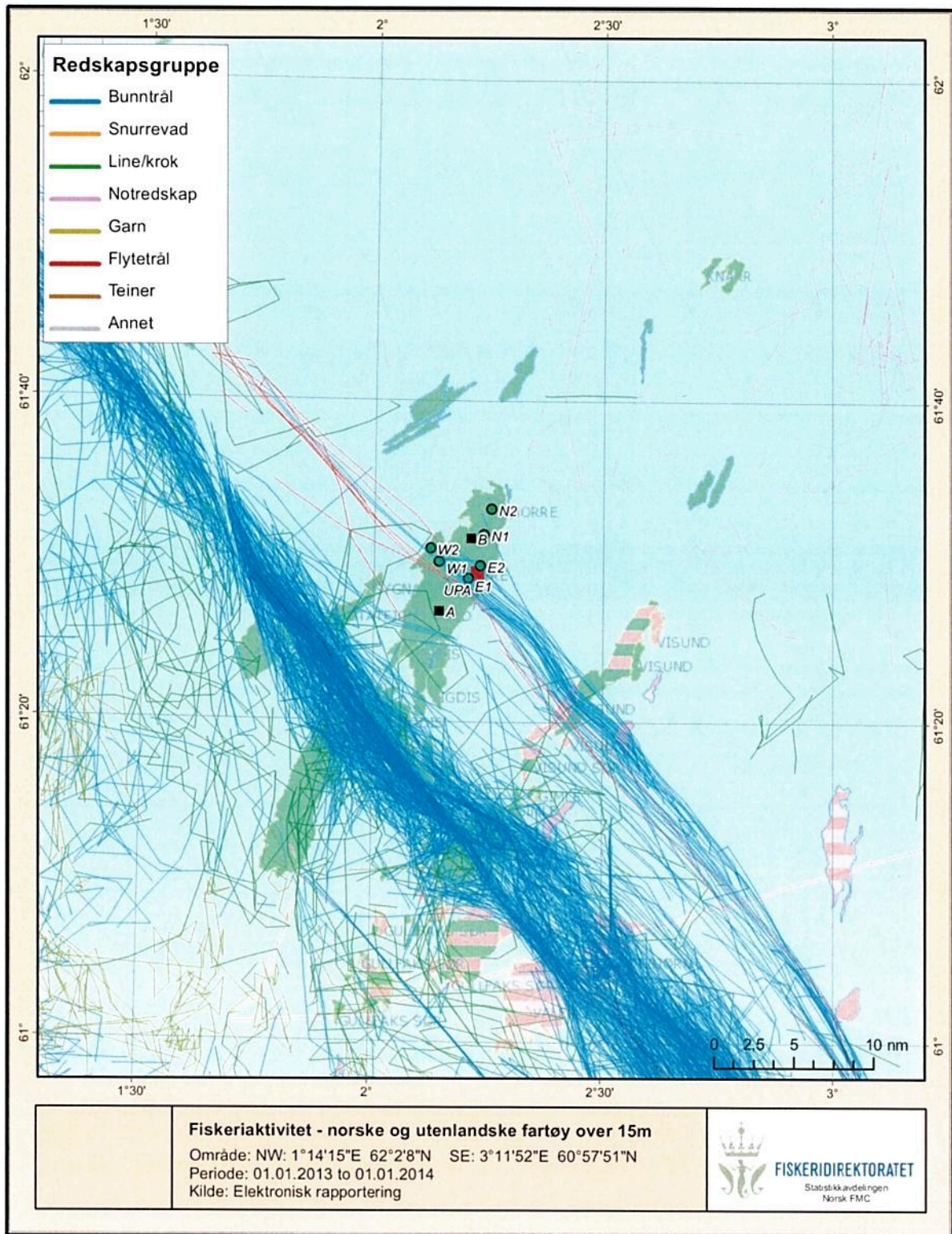
Konklusjonen er at det er registrert kun sporadisk tråling ute ved Snorre-feltet av norske fartøy. I 2012 og 2013 var det mer aktivitet, men dette er kun fra danske trålere (blandingsfiske, flatfisk), og hovedtyngden av disse er lenger sør mot Visund. Se for øvrig vedlagte sporingskart i perioden 2012 – 2016. Om andre mindre fartøy driver fiske i området må eventuelt Norges Fiskarlag kunne svare på.

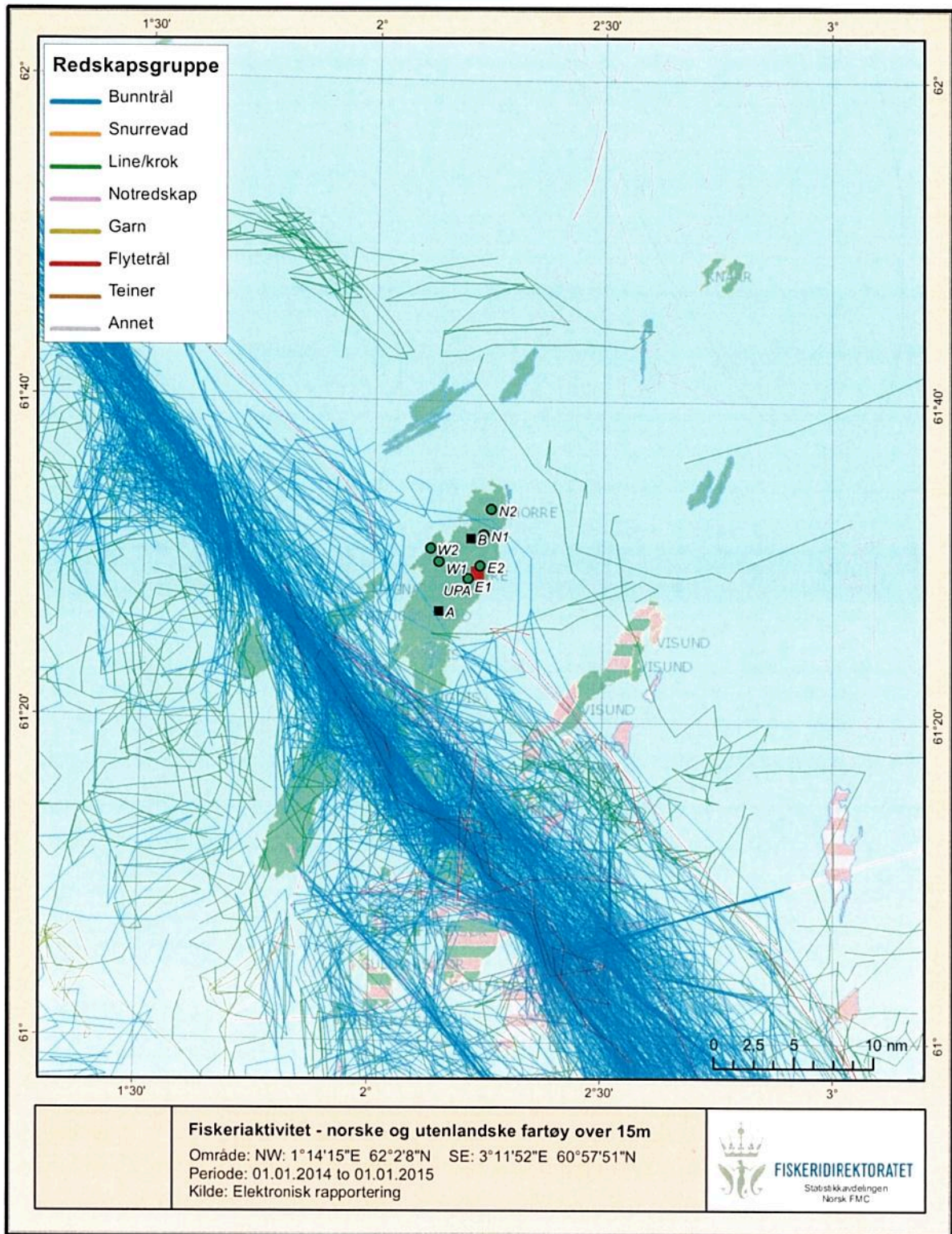
Vennlig hilsen
FISKEBÅT

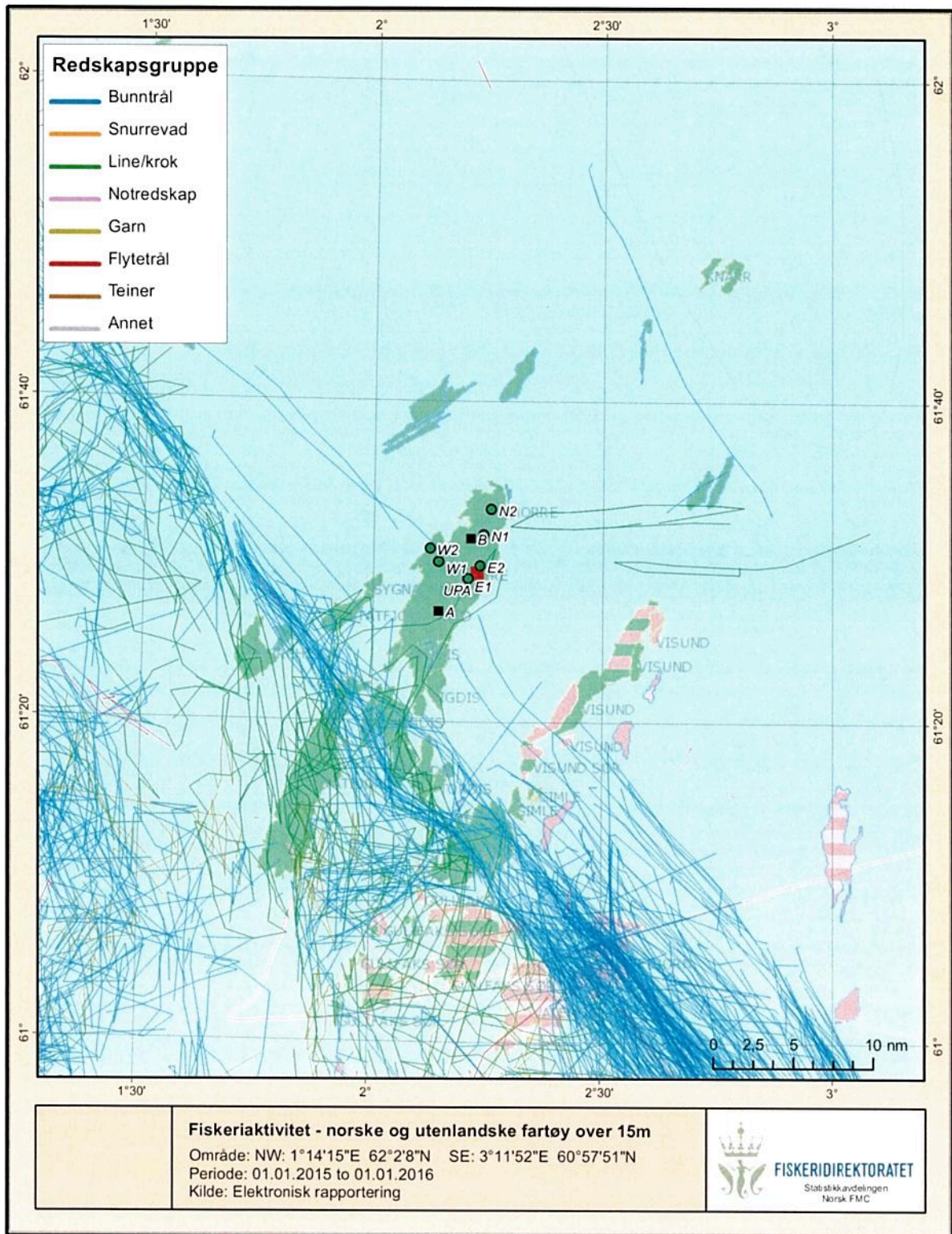
sign.
Harald Østensjø

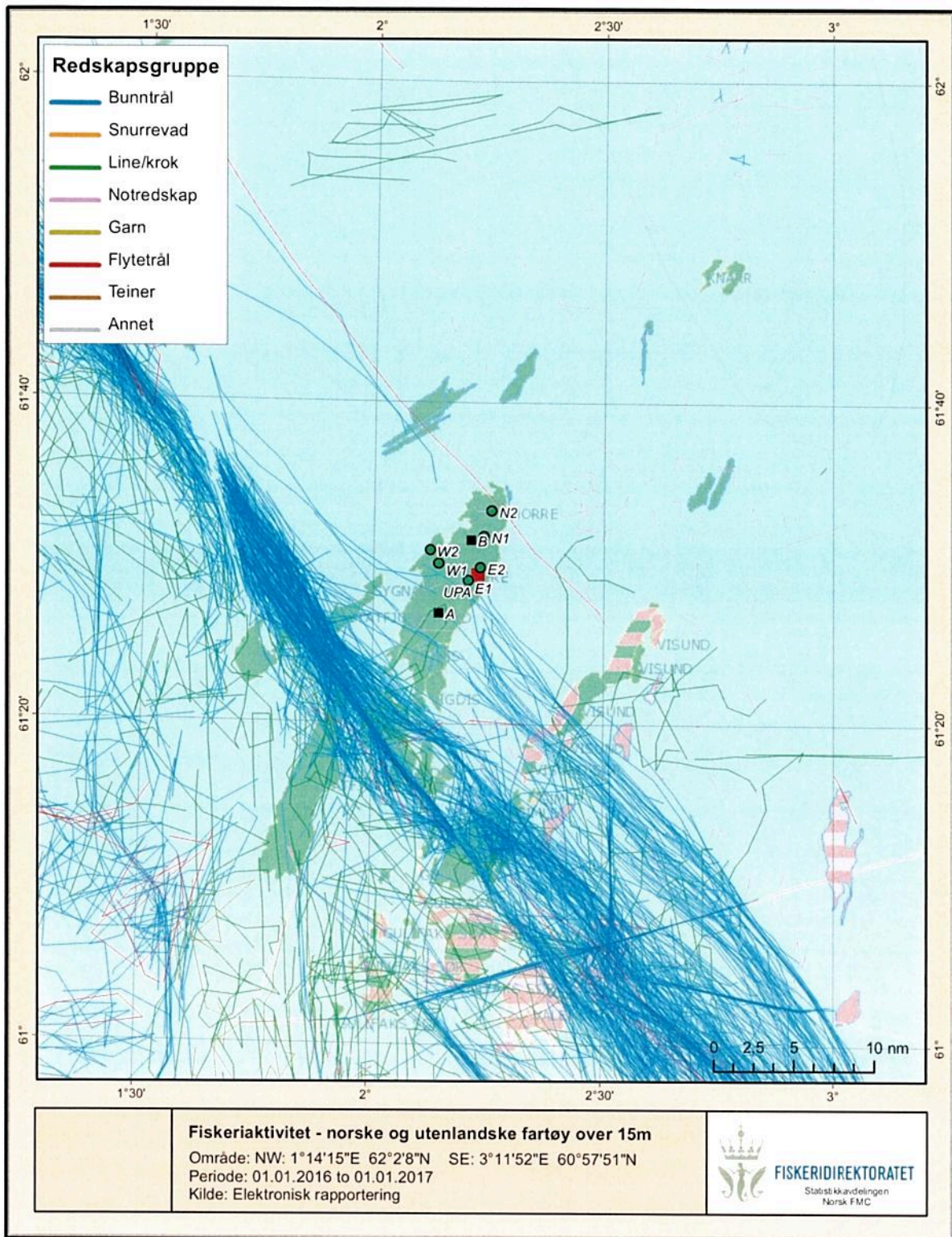
Kopi: Olje- og energidepartementet
Nærings- og fiskeridepartementet
Oljedirektoratet
Fiskeridirektoratet
Havforskningsinstituttet
Norges Fiskarlag

Det vises til Statoils høring av 5. desember 2016 med ref. AU-SN2040-00024.

Utenriksdepartementet har ingen merknader til saken.

Med vennlig hilsen

Mette Kristin Ek

Rådgiver

Utenriksdepartementet

Traktat- og dokumentasjonsenheten

Mobile: +47 976 10 522

Office: +47 23 95 04 98

[www](#) - [Facebook](#) - [Twitter](#) - [Instagram](#)

DET KONGELIGE
JUSTIS- OG BEREDSKAPSDEPARTEMENT

Statoil

Deres ref.
2040-00024

Vår ref.
16/7778 - HAA

Dato
13.02.2017

Høring - forslag til program for konsekvensutredning for Snorre Expansion Project - SEP

Justis- og beredskapsdepartementet viser til Statoils brev 5. desember 2016.

Vi har ingen merknader.

Med vennlig hilsen

Harald Aass
fagdirektør

Toril Juul
seniorrådgiver

Dokumentet er godkjent og sendes uten signatur

Kopi: Olje- og energidepartementet

DET KONGELIGE
SAMFERDSELSDEPARTEMENT

Statoil ASA
4035 STAVANGER

Deres ref

Vår ref
16/2509-

Dato
13.02.2017

**Svar - Forslag til program for konsekvensutredning for Snorre Expansion Project -
Høring**

Vi viser til forslag til program for konsekvensutredning for Snorre Expansion Project sendt 5. desember 2016.

Samferdselsdepartementet har ingen merknader til høringen.

Med hilsen

Petter Meier (e.f.)
avdelingsdirektør

Mari Kvaal
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Kopi til:
Olje- og energidepartementet

Postadresse
Postboks 8010 Dep
0030 Oslo
postmottak@sd.dep.no

Kontoradresse
Akersg. 59
<http://www.sd.dep.no/>

Telefon*
22 24 90 90
Org no.
972 417 904

Kyst- og miljøavdelingen

Saksbehandler
Mari Kvaal
22246563

DET KONGELIGE
ARBEIDS- OG SOSIALDEPARTEMENT

Statoil Petroleum AS
Forusbeen 50, Forus
4035 STAVANGER

Deres ref
AU-SN2040-00024

Vår ref
16/4003-

Dato
06.03.2017

Høring av forslag til program for konsekvensutredning for Snorre Expansion Project - Snorre Unit (PL057 og PL089)

Det vises til brev 5. desember 2016 med vedlegg.

Arbeids- og sosialdepartementet har forelagt saken for Petroleumstilsynet som opplyser at de ikke har kommentarer til Statoils forslag til program for konsekvensutredning for Snorre Expansion Project.

Arbeids- og sosialdepartementet har ikke ytterligere merknader til saken.

Med hilsen

Torkel Sandegren
avdelingsdirektør

Anders Østre
seniorrådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk, og har derfor ikke håndskrevet signatur

Postadresse
Postboks 8019 Dep
NO-0030 Oslo
postmottak@asd.dep.no

Kontoradresse
Akersgata 64
<http://www.asd.dep.no/>

Telefon*
22 24 90 90
Org no.
983 887 457

Arbeidsmiljø- og
sikkerhetsavdelingen

Saksbehandler
Anders Østre
22 24 69 45

Øyvind Strøm (OYVS)

From: rune.bergstrom@kystverket.no
Sent: 21. februar 2017 14:13
To: Øyvind Strøm (OYVS)
Subject: Snorre Unit (PL057 og PL089) - Snorre Expansion Project - Høring av forslag til program for konsekvensutredning

Kystverket har ingen kommentarer til KU - programmet.

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Statoil Petroleum AS

Vår dato: 09.02.2017
Vår ref.: 201606661-2
Arkiv: 008
Deres dato:
Deres ref.: AU-SN2040-00024

Saksbehandler:
Erlend Sandnes
22959398/ers@nve.no

Høringsvar fra NVE - konsekvensutredning for Snorre Expansion Project

Det vises til høring av forslag til program for konsekvensutredning for Snorre Expansion Project.
NVE har ingen merknader til høringen.

Med hilsen

Elisabeth Bruusgaard
fung. seksjonssjef

Erlend Sandnes
seniorrådgiver

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Kopi til:

Olje- og energidepartementet

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no
Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Vestre Rosten 81
7075 TILLER

Region Nord
Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvn. 1B
Postboks 53
6801 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR